

Samhällsbyggnadsnämnden

Sammanträdesdatum
2020-11-18

SAM § 209

Dnr 2020/173

Yttrande över revisionens granskning av budgetprocessen

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

Samhällsbyggnadsnämnden yttrar sig över revisionens granskning av budgetprocessen enligt förvaltningens förslag till yttrande under rubriken sammanfattning av ärende.

Sammanfattning av ärendet

EY har på uppdrag av Ystads internrevision granskat hur kommunens budgetprocess fungerar. EY har lämnat ett antal rekommendationer till samhällsbyggnadsnämnden och bett om svar gällande dessa.

Förvaltningens förslag till yttrande:

Ystad har ekonomiska utmaningar och kommunens försök att hantera dessa har gett budgetprocesser som de senaste åren resulterat i olika omtag, återremisser och direktiv om kontrollåtgärder. Åtgärderna ger otydliga och ryckiga processer som knappast bidrar till överblick och ekonomisk förståelse, varken för förvaltningsorganisationen eller för politiskt beslutande organ. De kräver dessutom omfattande administrativ handpåläggning som knappast är värdeskapande. Konsekvenserna av detta dilemma för Ystads budgetprocess har revisionen dock inte adresserat. För att få bättre processer och förutsägbarhet i framtiden bör den frågan analyseras närmare.

Arbete med ny internhyresmodell pågår för fullt. Den syftar just till att skapa tydligare underlag för kommunens budgetarbete och effektivare kunna följa kostnader och besparingspotential kopplat till kommunens fastighetsbestånd och lokalbehov. Principer är framtagna och de ekonomiska effekter de ger håller på att beräknas. Precis som EY konstaterat kommer modellen i sig inte ge mer resurser utan snarare allokera kostnader mer korrekt. I den nya modellen kommer också lokalvård kunna redovisas separerat från hyran i enlighet med barn och utbildningsnämndens och socialnämndens önskemål. Avsikten är att arbetet ska kunna vara klart så modellen kan förankras under våren 2021 och tillämpas inför budgetarbetet 2022 under hösten 2021.

Samhällsbyggnadsförvaltningen håller med om att en bättre lokalförsörjningsprocess inom kommunen krävs. Förvaltningen bidrar redan idag till att ge underlag för en kungemensam lokalförsörjning genom nämndens ansvar för planering, exploatering och fastighetsbestånd. Eftersom lokalförsörjning även omfattar behovsbedömning utifrån omsorg och skola, och redan idag och kanske än mer i framtiden tillgodoses genom andra fastighetsaktörer än enbart kommunen, kan samhällsbyggnadsnämnden just bidra till en effektiv lokalförsörjningsprocess, men har varken mandat eller uppdrag att ansvara för den i sin helhet. Förvaltningen menar att en central funktion behöver ansvara för en samlad effektiv lokalförsörjningsprocess.

Justerares signatur

Samhällsbyggnadsnämnden

Sammanträdesdatum
2020-11-18

SAM § 209

Dnr 2020/173

I arbetet med kommunens styrmodell pågår en justering av relevanta nyckeltal för att dels följa upp indikatorer för att nå mål respektive de ”gamla” nyckeltalen som har följts under många år. I samband med budgetarbetet 2022 kan förvaltningen föreslå nämnden relevanta nyckeltal att följa upp som är mer relevanta avseende till exempel fastighetskostnader och måltidskostnader. Att hitta relevanta nyckeltal som möjliggör uppföljning, konsekvensbeskrivning och bench marking av de olika verksamheterna är viktigt för att verksamheterna och nämnden ska kunna arbeta med uppföljning av besparingar och simulering av effekter av åtgärder.

Samhällsbyggnadsnämnden ser fram mot att kommunstyrelsen, på ett mer samverkande sätt, inkluderar nämnden i den långsiktiga planeringen avseende kommunens investeringar. Nämnden kan till exempel tydliggöra behov och förslag avseende infrastrukturinvesteringar, fastighetsinvesteringar och investeringar för attraktion och kvalitet med en längre tidshorisont om kommunstyrelsen så önskar. Tydliggörande av behov kräver samråd med övriga nämnder.

Samhällsbyggnadsnämnden har, framför allt sedan den ekonomiska genomlysningen av nämndens verksamhet gjordes våren 2019, tagit till sig att besparingsåtgärder och effektiviseringar är något som kräver ett kontinuerligt arbete. Förvaltningen arbetar successivt för att internbudget ska byggas så att prognos och resultat effektivare och mer relevant kan följas upp. Nämndens finansiering är dock komplex med intäkter från olika former av taxor och prismodeller som inte alltid låter sig förändras så snabbt.

Utöver en ny internhyresmodell är, som revisionen också beskriver i rapporten, en ny modell för kostprissättningen avgörande för transparent kommunekonomi. Införande av ny intern kostprismodell för 2021 är i sitt slutskede. Den grundläggande kartläggningen av kostverksamhetens olika beståndsdelar för sina kostnader har presenterats köpande verksamheter och skapat förståelse för vad som ingår i priset. Kartläggningen ger samtidigt möjligheter till nya nyckeltal som lätt kan följas hur de utvecklas över tiden. Under 2020 har även lokalvårdens ytor inventerats så att det tydligare går att fördela resurser och kostnader.

EY uttrycker, något odefinierat, att ”Fokus måste vara att sänka eller behålla kostnadsnivån per insats eller öka produktiviteten. Det är fel fokus, att i växande verksamheter, arbeta mot en total sänkning av kostnaderna.” Denna formulering står i foljebrevet, medan det i rapporten framkommer att det syftar till nämnder med volymbaserad verksamhet såsom barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden. Eftersom samhällsbyggnadsnämndens verksamhet är så bred är det just kostnadsnivån per insats inom respektive verksamhet som utgör fokus för förvaltningens ekonomiska arbete. Många av nämndens taxefinansierade verksamheter får, enligt lag, inte finansiera andra verksamheter. Det gör att besparingar kan göras som påverkar taxenivån – men som alls inte påverkar nämndens skattefinansiering. Avsikten med tydliga och transparenta prismodeller, till exempel internhyresmodell, kostprismodell, PBL-taxa, VA-taxa, grävtaxa, är just att kunna planera för, simulera och följa upp de effekter som olika besparingsåtgärder ger. Det gäller såväl för volymbaserad verksamhet, som till exempel måltider som är direkt taxefinansierad, som mer ambitionsbaserad som till exempel parkskötsel som är direkt skattefinansierad.

Samhällsbyggnadsnämnden

Sammanträdesdatum
2020-11-18

SAM § 209

Dnr 2020/173

I rapporten finns några felaktiga uppgifter som rimligtvis grundar sig i missförstånd. Det gäller till exempel hur stadsbyggnadsavdelningen både är organiserad och hur de olika delverksamheterna på avdelningen finansieras genom PBL-taxan. Det står även en uppgift om att det saknas uppdelning mellan anläggningstillgångar och exploateringsinvesteringar. Lite oklart vad som åsyftas, men exploateringsekonomi hanteras helt skild från kommunens övriga budgetprocess. Även om exploateringsförebredande satsningar för planering och markutbyggnad kan ses som en form av investering behandlas det inte som det i Ystads budgetprocess, vilket har stöd i kommunala redovisningsprinciper.

Beslutsunderlag

- Granskning av budgetprocessen augusti 2020,
- Genomförd granskning av budgetprocessen, följebrev, 16 september 2020,
- Tjänsteskrivelse av förvaltningschef Sofia Öreberg den 9 november 2020.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden yttrar sig över revisionens granskning av budgetprocessen enligt förvaltningens förslag till yttrande.

Föredragande

Förvaltningschef Sofia Öreberg.

Beslut skickas till:
Revisionen